

Natur och Miljö rf

Årsberättelse 2019

Fastställd av förbunds kongressen den 13 september 2020

Verksamhetsledarens förord

Det har redan länge varit praxis att Natur och Miljö sammanställer en årsberättelse utöver den komprimerade verksamhetsberättelsen som ingår i bokslutet. Enligt stadgarna skall förbundsmötet behandla en årsberättelse över det föregående kalenderåret. Under de senaste åren har personalen ägnat allt mindre tid på att sammanställa årsberättelsen. Så var fallet också i år. Vi prioriterar andra sätt att kommunicera vad vi har gjort och räknar med att det kommer att finnas digitala spår av det mest relevanta. Många personer har bidragit till innehållet och det har inte funnits resurser att förenhetliga språket.

Jag hoppas ändå att den här årsberättelsen skall ge åtminstone de historiker som skriver Natur och Miljös 100-årsjubileumsskrift en god insikt i förbundets mångsidiga verksamhet. Vi har huvudsakligen hållit fast vid den traditionella dispositionen. Som vanligt har vi eftersträvat konkreti genom att bl.a. skriva ut namn på nyckelpersoner och exakta datum för evenemang.

Det är också skäl att påminna att det som står nämnt i Natur och Miljös årsberättelse i praktiken är det som genomförts med resurser som ingår i förbundets budget. Allt det värdefulla arbete som görs av våra lokalföreningar tas inte upp i det här dokumentet, utan det kan du läsa om i föreningarnas egna årsberättelser.

Bernt Nordman, verksamhetsledare

Innehållsförteckning

1	Miljöpolitisk verksamhet.....	5
1.1	Riksdagsvalet 2019.....	5
1.2	Färdplan för ett hållbart jordbruk.....	5
1.3	Jordbrukspolitik.....	6
1.4	Nordisk mat i förändring – nya möjligheter och lägre utsläpp.....	7
1.5	Internationellt samarbete.....	7
1.5.1	EEB.....	7
1.5.2	IUCN.....	7
1.6	Utlåtanden.....	7
1.7	Arbetsgrupper.....	7
2	Miljöfostran.....	8
2.1	Naturskolan Uttern.....	8
2.1.1	Sammanfattning.....	8
2.1.2	Personal.....	8
2.1.3	Naturskoldagar.....	9
2.1.4	Projekt: Utesvenska för finskspråkiga elever.....	10
2.1.5	Lägerskolor.....	10
2.1.6	Fritidsverksamhet.....	11
2.1.7	Fortbildning och övriga vuxengrupper.....	11
2.1.8	Nätverks- och utvecklingsarbete.....	11
2.2	Kvarkens naturskola.....	12
2.2.1	Personal och kontor.....	12
2.2.2	Verksamhet för skolor och daghem.....	12
2.2.3	Verksamhet för barnfamiljer (fritidsverksamhet).....	13
2.2.4	Fortbildning och lärarutbildning.....	13
2.2.5	Projektarbete och samarbeten.....	13
2.2.6	Media.....	13
2.3	Ålands naturskola.....	13
2.3.1	Naturskolklasser, skola (Fadderklasser).....	13
2.3.2	Enskilda naturskoldagar.....	14
2.3.3	Östersjöfondens klasser.....	14
2.3.4	Verksamhet för barnfamiljer.....	15
2.3.5	Fortbildning.....	15

2.3.6	Marknadsföring på publikevenemang	15
2.3.7	Synlighet i media	15
2.3.8	Nätverksarbete och samarbeten.....	15
2.3.9	Personal.....	16
2.3.10	Kontor och arbetsredskap.....	16
2.4	Åbolands naturskola.....	16
2.4.1	Fadderklasser i åk 5–6.....	17
2.4.2	Enskilda naturskoldagar	17
2.4.3	Plast i havet	17
2.4.4	Fortbildning för pedagoger	18
2.4.5	Familjeutflykter.....	18
2.4.6	Marknadsföring och synlighet.....	18
2.4.7	Nätverksarbete och samarbeten.....	18
2.4.8	Personal.....	19
2.4.9	Kontor och arbetsredskap.....	19
2.5	Barnens fågelvecka	19
2.6	Mitt i naturen	19
2.7	Freshabit LifeIP	20
2.7.1	Naturskoldagar	20
2.7.2	Handboken för lärare.....	20
2.7.3	Fortbildningsverkstäder.....	20
2.7.4	Marknadsföring & nätverkande.....	20
2.7.5	Synlighet i media	21
2.8	Intressebevakning	21
2.9	Övrigt	21
2.9.1	Undervisningsfilmer om Östersjönaturen.....	21
2.9.2	Följ med våren för barn	21
2.9.3	Miljöjournalisten.....	21
3	Kommunikation.....	21
3.1	Finlands Natur.....	21
3.1.1	Form	22
3.1.2	Innehåll	22
3.1.3	Webbpublicering	22
3.1.4	Marknadsföring av tidningen, upplaga.....	23
3.1.5	kommersiella annonser	23
3.1.6	Redaktion och medarbetare.....	23

3.2	www.naturochmiljo.fi	24
3.3	Sociala medier.....	24
3.4	Synlighet i media	24
4	Tjänster till lokalföreningar	25
4.1	Medlemsregister	25
4.2	Dialog med SLL	25
4.3	Lokalföreningsträffar och epostlistor.....	25
5	Organisationen.....	26
5.1	Medlemskåren	26
5.1.1	Medlemstal.....	26
5.1.2	Medlemsavgifter.....	26
5.2	Förbundsmöte	26
5.3	Styrelsen	27
5.3.1	Utskott	28
5.4	Personal	28
5.4.1	Anställda.....	28
5.4.2	Dialog arbetsgivare/ arbetstagaren.....	28
5.4.3	Ledning.....	29
5.4.4	Arbetsplatshälsovård och välmående	29
5.4.5	Planeringsdagar och arbetsgemenskapen	29
5.5	Kansli och utrustning.....	29
5.6	Arkivet	29
6	Ekonomi.....	30
6.1	Beviljade understöd	30
6.1.1	Privata fonder och stiftelser	30
6.1.2	Understöd från stat, kommun och EU-bidrag	30
6.1.3	Medelanskaffning	30
7	Medlemsorganisationer	31
7.1	Understödjande medlemsorganisationer	31
7.2	Medlemskommuner.....	31
8	Personmedlemstal	32

1 Miljöpolitisk verksamhet

1.1 Riksdagsvalet 2019

Natur och Miljö medverkade i en stor koalition av organisationer som arbetade tillsammans för att lyfta fram klimatet till en central valfråga. För detta syfte utformades en gemensam tvåspråkig kampanj Oersättlig/ Korvaamaton, som genomfördes under perioden februari-maj. Natur och Miljö bidrog med finansiering till kampanjens gemensamma budget och fokuserade på att översätta material till svenska, samt att kommunicera på sociala medier om kampanjen. Webbplatsen www.korvaamaton.fi hade även lite innehåll på svenska.

Till kampanjen kopplades även den stora klimatmarschen i Helsingfors som lockade omkring 20 000 deltagare.

Bernt Nordman medverkade i flera styrgruppsmöten. Organisationerna bakom kampanjen: Birdlife, Fingo, Greenpeace, Luonto-Liitto, Jordens vänner, Natur och Miljö, Protect Our Winters (POW), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF. Ytterligare ett fyrtiotal organisationer meddelade att de stödde kampanjens centrala målsättningar.

1.2 Färdplan för ett hållbart jordbruk

Projektets syfte var att göra upp en realistisk vision över hur ett hållbart jordbruk i Finland kunde se ut i slutet av 2020-talet. Slutresultatet var en skriftlig färdplan. I den sammanställde vi en förteckning över åtgärder som kan öka jordbrukets miljönytta och minska dess negativa miljöpåverkan. Vi kom också med konkreta förslag om hur man med jordbruksstödets hjälp kan styra och möjliggöra miljöåtgärder i jordbruket. Hörnstenarna i vår vision var klimatet, vattenskyddet och biodiversiteten. I arbetet använde vi oss av de nyaste, relevanta forskningsresultaten. Färdplanen riktade sig till beslutsfattare, samt personer och organisationer med koppling till jordbrukspolitiken

Projektet var ett samarbete mellan tre miljöorganisationer på riksnivå, Natur och Miljö, Finlands naturskyddsförbund och BirdLife Finland. Medlemmarna i projektets styrgrupp var Teemu Lehtiniemi (Birdlife Finland), Jan-Erik Karlsson och Bernt Nordman (Natur och Miljö), samt Tapani Veistola (Finlands naturskyddsförbund). Styrgruppen hade sitt första möte i december 2018 och sammankom tre gånger under år 2019.

Anne Antman fungerade som projektledare och insamlade största delen av fakta. Elisa Niemi redigerade materialet till ett läsarvänligt finskspråkigt manus. Kerstin Holmström översatte manus från finska till svenska. För den grafiska formgivningen svarade Koponen+Hildén Ab. Ulla Donner gjorde en illustration för pärmen. Många forskare och ett flertal jordbrukare och samarbetspartners kommenterade manuset under hösten.

Färdplanen trycktes i december och upplagan var 500 st. finskspråkiga och 100 st. svenskspråkiga. En del av de tryckta exemplaren delades ut under färdplanens publiceringstillställning, medan resten ska delas ut i början av år 2020. Färdplanen publicerades också i elektronisk form på Natur och Miljös webbplats.

Vi höll en publiceringstillställning 17.12 kl. 9-12 i Europasalen i Voimatalo på Malmgatan 16, Helsingfors. Tillställningen var tvåspråkig, men anförandena hölls mestadels på finska. Bettina Sångbom fungerade som konferencier. I tillställningen deltog sammanlagt ca 60 personer.

Statssekreterare Jari Partanen från jord- och skogsbruksministeriet öppnade tillställningen. Bernt Nordman presenterade Färdplanen. Mats Nylund, ordförande för Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Johan Åberg, linjedirektör på Centralförbundet för lant- och skogsbrukproducenter (MTK), Marja-Liisa Tapio-Biström, konsultativ tjänsteman på jord- och skogsbruksministeriet, samt Hanna Hiekkamies, varumärkes- och hållbarhetschef på Valio Oy, kommenterade visionen. Forskarna Petri Ekholm och Janne Heliölä från Finlands Miljöcentral (Syke), samt professor Kristina Regina från Naturresursinstitutet (Luke) kommenterade publikationen ur vetenskaplig synpunkt. Skydds- och forskningsdirektör Teemu Lehtiniemi, från Birdlife Finland och naturskyddschef Jouni Nissinen från Finlands Naturskyddsförbund framförde miljöorganisationernas synpunkter. Till slut ledde Bettina Sångbom en paneldiskussion i vilken deltog Satu Hassi (De Gröna), Asmo Maanselkä (KD), Saara-Sofia Sirén (Saml.) och Jari Myllykoski (V). Färdplanen fick ett gott mottagande.

Elisa Niemi var seminarieproducent. Kommunikationsavdelningarna vid respektive miljöorganisation som var delaktig i projektet hjälpte till att marknadsföra tillställningen. Tillställningen videofilmades av Pätkä Productions och videoinspelningen publicerades på Natur och Miljös webbplats i januari 2020. Publiceringstillställningen fick god synlighet i svenskspråkig media (Svenska Yle, HBL, Vasabladet och Landsbygdens Folk). Endast ett fåtal finskspråkiga media tog upp saken (Maaseudun tulevaisuus, Kauppalehti och Kansan uutiset).

1.3 Jordbrukspolitik

Arbetet med att förnya EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) kom igång på allvar såväl på EU-nivå som på nationell nivå år 2019. I Finland bereder jord- och skogsbruksministeriet en strategisk plan för hur jordbruksstöden ska se ut i Finland under nästa stödperiod 2021-2027. Anne Antman representerade miljöorganisationerna i en av arbetsgrupperna som jord- och skogsbruksministeriet tillsatt för ändamålet (Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) 2021 – 2027, arbetsgrupp för att bereda åtgärder för utveckling av jordbruksproduktionen). Under våren ordnade jord- och skogsbruksministeriet intressentverkstäder för att samla idéer och material till beredningen. Anne Antman deltog i fem av verkstäderna. Natur och Miljö deltog aktivt i beredningen av de finländska miljöorganisationernas gemensamma policydokument om hurdana jordbruksstöden borde vara under nästa stödperiod 2021-2027. Arbetet med policydokumentet påbörjades år 2018 och blev färdigt 10.5 strax före Europaparlamentsvalet våren 2019. Policydokumentet var 4 sidor långt och hade rubriken "Miljöorganisationernas förslag till förnyelse av jordbruksstöden".

Miljövårdschef Anne Antman deltog i EEB:s (European Environmental Bureau) jordbruksarbetsgrupps möte 15-16.5 i Bryssel där förnyelsen av den gemensamma jordbrukspolitiken diskuterades.

Natur och Miljö ordnade en verkstad för medborgarorganisationernas klimataktörer om jordbrukets klimatfrågor 28.8. I verkstaden deltog en handfull personer.

1.4 Nordisk mat i förändring – nya möjligheter och lägre utsläpp

Natur och Miljö medverkade som finländsk samarbetspart i ett nordiskt projekt med målet att undersöka vad en omställning till färre djur i lantbruket och en minskad konsumtion av animaliska produkter skulle innebära för arbetsmarknaden och ekonomin inom jordbrukssektorn i de nordiska länderna. En sådan omställning motiveras av klimathänsyn. Projektet inleddes i november 2019 under ledning av organisationen AirClim i Sverige. Anne Antman deltog i projektets styrgruppsmöte i Köpenhamn 28 november. Största delen av projektarbetet ska göras under år 2020.

1.5 Internationellt samarbete

1.5.1 EEB

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i det europeiska nätverket European Environmental Bureau. Våra sakkunniga medverkade sporadiskt i de tematiska nätverkenas arbete. Bernt Nordman representerade förbundet på EEB:s årsmöte som hölls i Bryssel. På mötet återvaldes Jouni Nissinen, som arbetar som miljövårdschef på Finlands naturskyddsförbund, till ordförande för EEB.

1.5.2 IUCN

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i IUCN. Vi medverkade i den nationella IUCN-kommittén.

1.6 Utlåtanden

Under året lämnade Natur och Miljö in 2 utlåtanden om lagförslag eller politikprogram.

13.08.2019 Utlåtande om förslag till skogsvårdsplan 2019-2028 för Kristinestad
30.04.2019 Utlåtande om innehållet i miljörapporten till den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) 2021–2027

1.7 Arbetsgrupper

Aktiv medverkan i arbetsgrupper är ett viktigt sätt för Natur och Miljö att få information om och påverka miljöpolitiska beslut. Natur och Miljö är en etablerad nationell intresseorganisation och får därigenom inbjudan till många arbetsgrupper som bereder relevanta ärenden. Fokus ligger på den nationella nivån, men vi medverkar även i några regionala arbetsgrupper. Uppdragen sköttes till stor del av Natur och Miljös anställda personal.

Arbetsgrupp för uppföljning av landsbygdsprogrammet 2015–2021
Suppleant Anne Antman

Arbetsgrupp för uppföljning av den nationella biodiversitetsstrategin
Ordinarie Bernt Nordman

CAP-arbetsgrupp tillsatt av JSM, för beredning av jordbruksstöd 2021–2027
Ordinarie Anne Antman

Delegationen för hållbart jordbruk inom Nylands NTM-central
Anne Antman

Finlands IUCN-kommitté 2018–2021
ordinarie Sonja Jaari

suppleant Bernt Nordman
Kommissionen för hållbar utveckling
Ordinarie Bernt Nordman
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för miljö (23)
Bernt Nordman
LYKE-nätverket, styrgrupp
Bernt Nordman
Metsoprogrammets nationella uppföljningsarbetsgrupp
Bernt Nordman
Regional samarbetsgrupp för skarv i Österbotten
Bernt Nordman
Samarbetsgrupp för vattenvård i Österbotten
Bernt Nordman
Siemenpuustiftelsens delegation
Ordinarie Emilia Runeberg
Suppleant Jannika Reed
Styrgrupp för digitalisering av statsbidragsansökning och redovisning
Ordinarie Bernt Nordman
Uppföljningsgrupp för vatten- och havsvård, tillsatt av Södra Österbottens NTM-
central
Ordinarie Andrea Weckman
Suppleant Bernt Nordman
VÄLKE-gruppen (nätverk för miljöfostran i Nyland) 2019–2020
Pia Bäckman

2 Miljöfostran

2.1 Naturskolan Uttern

2.1.1 Sammanfattning

Under verksamhetsåret 2019 erbjöd Naturskolan Uttern likt tidigare år fadderklassverksamhet och enskilda naturskoldagar för daghem, förskolor och grundskolor i västra Nyland och huvudstadsregionen, samt fortbildningstillfällen för pedagoger. Vi ingick i ett nytt samarbete med nätverket Svenska nu som sköts av Hanaholmens kulturcentrum. Samarbetet gällde naturskoldagar på svenska för finskspråkiga skolor i huvudstadsregionen. Arbetet inom EU Life IP-projektet Freshabit fortskred. Naturskolan arrangerade även lägerskolor samt erbjöd dagsprogram för läger- och andra fritidsgrupper.

2.1.2 Personal

Ordinarie naturskollärare Pia Bäckman och Julia Scheinin arbetade heltid under hela året. Under vårterminen fick vi assistans av Amelie Malmberg som var anställd på 50 % arbetstid 1.2- 30.6. Camilla Ekblad anställdes på timbasis för två grupper under höstterminen. I november rekryterade vi vikarier för Julias moderskapsledighet inkommande år. Emma Sten valdes till vikarierande naturskollärare och började arbeta den 9.12.2019. Som kontor och lagerutrymme fungerade fortsättningsvis Åvikhemmet i Sjundeå.

Naturskollärarna ledde utomhuspedagogisk verksamhet för totalt 175 grupper. Naturskollärarna arbetade sammanlagt 163 i fält. Fältdagarna fördelades på följande sätt:

Bäckman	80
Scheinin	56
Malmberg	25
Ekblad	2

2.1.3 Naturskoldagar

Under verksamhetsåret ordnades totalt 152 naturskoldagar för grupper inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken i västra Nyland, huvudstadsregionen och östra Nyland. Dessa bestod av träffar med fadderklasserna, naturskoldagar inom projektet Freshabit, Utesvenska-dagar för finskspråkiga elever i samarbete med Svenska nu, samt enskilda naturskoldagar med varierande teman. Av det totala antalet naturskoldagar var 84 långa (3–5 h) och 68 korta (1,5–2,5 h). Sammanlagt deltog 2499 barn och 218 vuxna i en eller flera naturskoldagar under året. Naturskoldagarna som genomfördes inom projektet Freshabit och i samarbete med Svenska nu redovisas närmare under skilda stycken.

En majoritet av naturskoldagarna hölls i skolornas och daghemmens närmiljöer i västra Nyland och huvudstadsregionen. Dessutom hölls naturskoldagar i följande naturskydds- och rekreationsområden: Störsvik naturskydds- och friluftsområde i Sjundeå, Kopparnäs friluftsområde i Ingå, Fölisöns friluftspark och Centralparken i Helsingfors, Hannusträsk och Hanikka naturområden i Esbo samt Sibbo storskogs nationalpark samt vid Kulla Gård i Lovisa.

	Enskilda naturskoldagar	Naturskoldagar för fadderklasser
Västra Nyland	22	24
Kyrkslätt	5	4
Sjundeå	3	8
Ingå	6	10
Raseborg	8	2
Huvudstadsregionen	26	15
Helsingfors	17	8
Esbo	6	4
Grankulla	1	3
Vanda	2	0
Östra Nyland	3	0
Sibbo	1	0
Lovisa	2	0

Fadderklassverksamhet

En viktig del av verksamheten är fadderklasskonceptet, vilket innebär fyra naturskoldagar under läsåret per deltagande grupp. Konceptet har traditionellt erbjudits i första hand till åk 3 och 4, men under läsåret 2018-2019 deltog även en åk 5 i ett nybyggt fadderklass koncept riktat till åk 5 och 6. Fadderklasserna erbjöds två naturskoldagar under höstterminen och två under vårterminen.

Totalt deltog 336 elever och 27 vuxna i Naturskolan Utterns fadderklassverksamhet under sammanlagt 40 naturskoldagar (alla långa). Under vårterminen 2019 deltog 5 klasser från västra Nyland och 6 klasser från huvudstadsregionen i fadderklassverksamheten. Av huvudstadsregionens klasser deltog två klasser från Vindängens skola i Esbo turvis i fadderklassernas naturskoldagar med syfte att den ena klassen skulle lära ut det de lärt sig under naturskoldagen till den andra klassen. På höstterminen anmälde sig 7 klasser från västra Nyland och 3 klasser från huvudstadsregionen som fadderklasser. Under verksamhetsåret deltog sammanlagt 142 elever och 14 vuxna från västra Nyland samt 194 elever och 13 vuxna från huvudstadsregionen i fadderklassverksamheten.

Enskilda naturskoldagar

Totalt 964 barn och 117 vuxna deltog i sammanlagt 51 enskilda naturskoldagar. Av dessa hölls 22 (18 korta och 5 långa) i västra Nyland, 26 (15 korta och 11 långa) i huvudstadsregionen samt 3 (långa) i östra Nyland. Naturskolgrupperna deltog i följande teman: Boris bofink och fåglarnas vår, fågeltema under Barnen fågelvecka, Vårt hav, Vatten ger liv, Följ med våren, Upplev höstnaturen, Hanna humla och Våren blommor, Rasse räva, Roligt att räkna med skatan och Karin korsspindel.

2.1.4 Projekt: Utesvenska för finskspråkiga elever

Naturskolan Uttern inledde ett nytt samarbete med Svenska nu vid Hanaholmens kulturcentrum. Det handlar om ett treårigt projekt som erbjuder uteundervisning på svenska för finskspråkiga elever i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Naturskollärare Pia Bäckman arbetade med projektet under verksamhetsåret.

Under våren togs det fram två naturskolteman med tillhörande för- och efterarbetsuppgifter. Svenska i naturen -temat riktar sig till finskspråkiga elever i åk 6 med svenska som A- eller B-språk. Dagen innehåller lekar och samarbetsövningar där naturen används för att lära och befästa svenska ord och uttryck. Det handlar om ett liknande konceptet som NATURLigtvis ute på svenska, som Kvarkens naturskola tidigare har utvecklat tillsammans med Svenska nu. Språkbud i naturen -temat är riktat specifikt för språkbudselever i åk 5-6. Naturskoldagen innehåller naturundersökningar, sinnesövningar och fartfyllda aktiviteter där eleverna får utöva och utveckla sina språkfärdigheter i svenska. Naturskolan Uttern samarbetade med huvudstadsregionens övriga naturskolor kring Språkbud i naturen -dagarna, då en del av dessa genomfördes i andra naturskolors undervisningsmiljöer. I planerings- och pilotfasen (januari-april) ingick ett flertal telefon- och fysiska möten med dels Svenska nu och dels andra naturskolor, samt rekognosering av undervisningsmiljöer.

Under verksamhetsåret deltog 27 grupper i Svenska i naturen, varav 4 var pilotgrupper. Naturskoldagarna hölls i skolornas närmiljöer. 12 grupper deltog i Språkbud i naturen, varav 4 var pilotgrupper. Naturskoldagarna hölls i Viks naturområde i Helsingfors, Bredvikens naturområde vid Villa Elfviks naturskola och Hanikka naturområde i Esbo, samt i Sibbo Storskogs nationalpark.

2.1.5 Lägerskolor

Under året arrangerade Naturskolan Uttern 3 st lägerskolor med naturskolprogram. I dem deltog 67 elever och 13 vuxna. Två av dem var 3 dagar långa, och en var 4 dagar lång. Två av lägerskolorna hölls vid Rosvik lägergård i Raseborg och en vid Rövass lägergård i Barösund. Följande program genomfördes:

- Ut i vildmarken (1)

- Energins resa på jorden (1)
- Ut i skärgården (2)

Lägerskolorna hölls i augusti och början av september. Klasserna kom från Västnyland (1), Östra Nyland (1) samt från Helsingfors (1).

Detta innebar 9 fältdagar för Julia Scheinin, en för Pia Bäckman och en för Camilla Ekblad. Våra samarbetspartners under året var lägergårdarna Rövass (Ingå församling) och Rosvik (Raseborgs kyrkliga församling) samt Paddlingsfabriken Ab.

Pia Bäckman deltog den 25–26.7 i Nordiska lägerskolrådet träff som arrangerades av Suomen Leirikouluyhdistys på Sveaborg.

2.1.6 Fritidsverksamhet

Naturskolan Uttern ledde fritidsverksamhet för totalt 80 barn och 36 vuxna under sammanlagt 5 tillfällen. Vi höll naturskolprogram för två lägergrupper: Sjundeå gymnastikförenings Sporttisläger den 20.2 samt Helsingfors scoutkår Spanarnas läger den 7.8. Därtill ledde vi program vid tre familjeutflykter: Projektet Gnistans utflykt för funktionshindrade barn och deras familjer 7.6, Grankulla stads vattenutflykt för familjer den 13.8 samt DUV Mellersta Nylands familjeutflykt den 6.10. Därtill deltog Naturskolan med program riktat till barn och familjer i Ekenäs Naturum under julmarknaden 7–8.12.

2.1.7 Fortbildning och övriga vuxengrupper

Naturskolan Uttern höll under verksamhetsåret uteundervisningstillfällen för sammanlagt 4 grupper av pedagoger, studerande och unga vuxna.. Bäckman deltog i Naturskolornas dag vid Helsingfors Universitet den 11.10 med en workshop för ca. 30 studerande. Under dagen erbjöds utomhus- och miljöpedagogiska workshops för studerande vid Pedagogiska fakulteten i samarbete med huvudstadsregionens övriga naturskolor, Lyke, WWF och Naturhistoriska museet. . Därtill höll Bäckman en workshop i utesvenska under Svenska nu -dagarna vid Hanaholmens kulturcentrum den 8.11 för 9 deltagare.

Naturskolan inledde ett nytt samarbete med Västra Nylands Folkhögskola i Karis och höll en uteundervisningsdag med två verkstäder med biodiversitetstema för ca 40 studerande.

2.1.8 Nätverks- och utvecklingsarbete

Natur och Miljös verksamhetsledare och naturskolans lärare deltog i en process med syfte att reda ut Ekenäs naturums framtid. Detta skedde i samarbete med staden Raseborg, Forststyrelsens naturtjänster samt Leadergruppen PomoVäst. Processen ledde till en gemensam vision om ett av NoM-drivet utvecklingsprojekt (start 2020) för att ta fram en ny verksamhetsmodell för det nedläggningshotade naturumet.

Under året arbetade vi tillsammans med Natur och Miljös andra naturskolor med en ny kommunikationsstrategi samt -material i samarbete med Å Communications.

Naturskolan är med i Välke (samarbetsgruppen för miljöpedagogik i Nyland) och har under verksamhetsåret samverkat i gruppens diskussioner och arbete gällande bl.a. Rattaila-programmet, samt deltagit i möten den 18.1 och 12.12.

Naturskolan Uttern är ett certifierat LYKE-utvecklingscenter. Under verksamhetsåret genomfördes LYKE-nätverkets regelbundna auditering med Ekenäs naturum som auditeringspartner. Därtill deltog Scheinin i LYKE-nätverksträffar i Vasa den 14-15.3 samt i Lahtis den 14-15.11.

Naturskolan Uttern är medlem i den Naturskoleföreningen i Sverige. 10.4–12.4 deltog Bäckman i Naturskoleföreningens årsmöte och konferens i Höör.

30.8. deltog Bäckman 30 års jubileet för naturskolan på Stora Räntan i Helsingfors.

27–28.11 deltog Scheinin i en kurs och nätverksträff om Limnisk pedagogik i Lidköping.

2.2 Kvarkens naturskola

2.2.1 Personal och kontor

Personalen bestod av Maria Svens (januari–juli 100 %, augusti–december 80 %), Ida Berg (januari–juli 80 %, augusti–december 100 %). Sara Käll arbetade deltid september november (34 %). Kontoret fanns i Rantalinna, Vasa.

2.2.2 Verksamhet för skolor och daghem

Kvarkens naturskola mötte under året en stor efterfrågan på både fadderklasser och enskilda naturskoldagar från såväl skolor som daghem. Naturskollärarna spenderade totalt 209 dagar i fält (se tabell 1) med 179 grupper (se fördelning i tabell 2). I fadderklassverksamheten som omfattar 4 naturskoldagar under ett läsår deltog under vårterminen 23 grupper. Under höstterminen deltog 27 grupper.

Totalt 2610 barn (3550 enskilda elevmöten) och 639 vuxna tog del av naturskolans verksamhet. Av barnen deltog 379 i fadderklassverksamheten under våren och 391 under hösten. Av de vuxna deltog 157 i fortbildningar.

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Tot
Maria Svens	7	17	9	9	18	2	-	1	11	8	6	1	89
Ida Berg	1	14	15	6	18	2	-	3	17	13	14	1	104
Sara Käll	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7	6	-	16

Tabell 2: Fördelning av tjänster under året

Tjänst	Antal
Kort naturskoldag	56
Lång naturskoldag	7
Kort fadderklassträff	54
Lång fadderklassträff	40
Naturskoldag - Freshabit LIFE	14
Naturskoldag - NATURLigtvis ute på svenska	8
Fortbildning för lärare/pedagoger	7
Verksamhet för grupper på fritiden	5
Universitetskurs	4

Tabell 3: Naturskoldagar fördelat på kommuner

Kommun	Antal grupper
Vasa	52
Korsholm	46
Vörå	32
Malax	18
Korsnäs	5
Närpes	8
Kristinestad	10
Kaskö	4
Övrig	4

Inklusive naturskoldagar som arrangerades inom ramen för projektet Freshabit LIFE samt inom ramen för samarbete med nätverket Svenska Nu (NATURLigtvis ute på svenska).

2.2.3 Verksamhet för barnfamiljer (fritidsverksamhet)

Ida Berg och Maria Svens höll tillsammans fyra tillfällen inom fritidsverksamhet. Sara Käll-Fröjdö deltog med program för familjer vid Vasa miljöförenings naturdag på Öjen under höstlovet.

Lördagen den 21.9. arrangerade Kvarkens naturskola evenemanget Friluftslördag på Norrvalla tillsammans med Folkhälsans förbund, Folkhälsan Utbildning och FSI där 200 personer deltog.

2.2.4 Fortbildning och lärarutbildning

Naturskolan fortsatte samarbetet med Åbo Akademi i Vasa. Ida Berg höll kurserna Utomhuspedagogik 1 och 2 (5 sp). Naturskolan samarbetade även med Åbo Akademis öppna universitet då naturskolans lärare höll kursen Naturvetenskap (5 sp) inom blocket Förskole- och nybörjarpedagogik.

2.2.5 Projektarbete och samarbeten

Naturskolan deltog i flera samarbetsprojekt under året. Maria Svens undervisade inom projektet NATURLigtvis ute på svenska med Nätverket Svenska nu. Naturskolan utarbetade även ett undervisningsmaterial för Bergö vandringsled på beställning av Bergö öråd.

Kvarkens naturskola var aktiv i lokala nätverk och samarbetade med föreningar och olika aktörer i regionen kring evenemang. Ida Berg deltog också i Lystra-projektets fortsatta verkstäder kring Kvarkens världsarv. Naturskollärarna har även fört diskussioner med LUKE och Forststyrelsens projekt Kvarnen flada.

Tillsammans med Folkhälsans förbund i Österbotten arrangerade Kvarkens naturskola en träff med nätverket UT med lärarna, för de lärare i regionen som vill jobba aktivt med utomhuspedagogik.

Kvarkens naturskola deltog aktivt i det nationella LYKE-nätverket. Naturskolan stod värd för den nationella nätverksträffen 14–15.3 med 30 deltagare. Naturskollärarna deltog även i svenska Naturskoleföreningens årsmöte i Höör, Sverige, 18–20.4. De fanns också på plats vid seminariet NANOL vid Haltia 12.6.

2.2.6 Media

Naturskolans synlighet i sociala och traditionella medier var god. Kvarkens naturskola syntes i tidningen Vaasan ikkuna i april och i en artikel i tidningen Syd-Österbotten i september. Maria Svens skrev familjesidorna till årets fyra nummer av Finlands natur. Naturskolan hade i slutet av året drygt 700 följare på Facebook och drygt 1000 följare på Instagram.

2.3 Ålands naturskola

Under år 2019 träffade de två naturskollärarna vid Ålands naturskola 165 st grupper. Därtill ordnade naturskolan 2 st fortbildningstillfällen för lärare och pedagoger med totalt 40 deltagare. Totalt deltog 2430 barn och 465 vuxna i naturskolans verksamhet 2019.

2.3.1 Naturskolklasser, skola (Fadderklasser)

Under vårterminen 2019 deltog 7 skolklasser 105 barn i naturskolklasskonceptet som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Under hösten 2019 deltog 10 grupper, totalt 165 barn. Verksamheten riktade sig till årskurs tre och fyra, men under hösten 2019 var även barn från Ålands hemundervisarförening naturskolklass och årskurs 1 från Näfsby. I Sunds skola är skolklassen sammansatt åk 2-3 och i Brändö årskurs 3-6. Sammanlagt under år 2019 deltog 18 grupper, totalt 270 barn och 36 vuxna i naturskolklassverksamheten. Höstens hörnstenar, vinterfåglar, spårning och åländska biotoper har varit naturskolklassernas teman.

Naturskolgrupper, daghem (Faddergrupper)

Under hösten 2019 lanserades även ett faddergruppskoncept för daghem som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Det blev genast mycket populärt! Tillsammans med Kvarkens naturskola utvecklade Ålands naturskola en temahelhet som bygger på Lisa Moronis tre böcker om Kurran. Sammanlagt deltog 9 grupper, totalt 135 barn och 27 vuxna i faddergruppskonceptet "Kurran och pigans äventyr".

2.3.2 Enskilda naturskoldagar

Sammanlagt deltog 1956 barn och 300 vuxna i de enskilda naturskoldagarna under året. Naturskoldagarna utfördes för det mesta i skolans eller daghemmets närmiljö på gångavstånd. Grupperna kunde välja bland ett stort utbud av olika undervisningshelheter.

Följande undervisningshelheter genomfördes våren 2019: Stannfåglar, Vintertema, Sylvia skogshare, Boris Bofink, Skogen, Hanna Humla, Viktor virvelbagge och Under luppen.

Under hösten var de populäraste temahelheterna Karin Korsspindel och "Kurran och Pigans Skatt". Enstaka naturskoldagar genomfördes med undervisningshelheterna: Kurre Ekorre, Friluftsprogram, Vinterfåglar, Vattenkikaren, Under Luppen och Julen i naturen.

Tabell 1: Antal grupper* som deltagit i naturskolans verksamhet per kommun 2019

Kommun	vår	höst	Tot
Finström	8	19	
Lemland	5	6	
Saltvik	10	10	
Sund	4	4	
Hammarland	6	8	
Lumparland	2	1	
Mariehamn	19	18	
Jomala	18	7	
Geta	5	3	
Vårdö	1	2	
Brändö	2	2	
Eckerö		3	
Summa	60	87	147

*I siffrorna ingår Östersjöfondens klasser, men inte lägerdagar (fritidsverksamhet)

Tabell 2. Fördelning av tjänster under året

Tjänst	Antal	kommentarer
Kort naturskoldag	64	
Lång naturskoldag	29	
Naturskolklassträffar, skola	34	(17 korta, 17 långa)
Naturskolgruppträffar, daghem	18	
Fortbildning för lärare/pedagoger	2	
Verksamhet för grupper, fritid	10	Inkl 6/8 lägerdagar

2.3.3 Östersjöfondens klasser

Samarbetet med Östersjöfonden fortsatte. Vi kunde erbjuda 10 skolklasser i årskurs 5 möjlighet att delta i det kostnadsfria konceptet Östersjöfondens klasser som omfattade två naturskoldagar, en vid en våtmark och en vid en Östersjöstrand. Skolorna hade möjlighet att åka buss till ett av uteundervisningstillfällena utan extra kostnad tack vare Östersjöfondens arrangemang. Totalt deltog 155 elever och 19 lärare. Målsättningen var att ge stöd och komplettera skolornas undervisning om Östersjön. Den första naturskoldagen var på våren då eleverna var femteklassare och fortsatte på hösten då eleverna var sjätteklassister.

Vårens naturskoldag hölls vid Wallins Oas i Sund. Höstens naturskoldag hölls vid en Östersjöstrand, bl.a. Espholm, Nabben, Bomarsund, Godby, Sandösund och Lemböte.

Tabell 3. Deltagare i Östersjöfondens klasser.

Skola (kommun)	grupper	Elever	Lärare
Sunds skola	1	17	3
Strandnäs skola (Mariehamn)	3	47	4
Övernäs skola (Mariehamn)	1	15	1
Vårdö skola	1	13	2
Källbo skola (Finström)	2	32	4
Södersunda skola (Jomala)	1	18	2
Lumparlands skola	1	13	2
Totalt	10	155	19

2.3.4 Verksamhet för barnfamiljer

Ålands naturskola var med och ordnade program på Folkhälsans dagläger under sex dagar: 11.6, 12.6, 15.6, 18.6, 19.6, 20.6. Lägreten hölls på ön Talatta utanför Mariehamn. Cirka 40 barn deltog.

2.3.5 Fortbildning

Den 15.4 ordnade naturskolan en populär fortbildning för daghemspersonal "Upptäck naturen på djurens vis". 20 deltagare deltog.

Den 20.10 ordnade naturskolan en välbesökt fortbildning för lärare F-3. "Att lära in svenska ute" var temat för dagen. 20 deltagare deltog.

2.3.6 Marknadsföring på publikevenemang

21.3 Östersjöns dag. Vi firade lite i förväg, då den egentliga dagen är den 22.3 Ålands naturskola var med och deltog vid en lunchföreläsning med Naturskolans Östersjöprogram. Övriga deltagare var Städa Åland, Ålands Natur och Miljö, Östersjöfonden och Husö biologiska station.

Den 20.9 var Ålands naturskola med på Skördefesten och visade upp sin verksamhet för publiken. Festen besöktes av 500 personer och naturskolans plats var välbesökt av barnfamiljer.

25.5 I samband med Åland grönskar arrangerade naturskolan en blomstervandring på Nåtö naturstig och en workshop om Östersjön vid Djurviks strand.

2.3.7 Synlighet i media

4.3 Var Ålands naturskola med i Ålands radio. Programmet handlade om Östersjöfondens klasser.

Den 11.8 kom Ålandstidningen med på en naturskoldag och det resulterade i ett fint förstasidesreportage i en lokal tidning!

10.12 Ålands naturskola var med i Ålands radio som sakkunnig om älgar

2.3.8 Nätverksarbete och samarbeten

Naturskolan är medaktör i nätverket Bärkraft-alla kan blomstra.

Åsa Andersson deltog i Naturskoleföreningens årsmöte i Höör 10-12.4. Många ideer utbyttes och broar byggdes.

Åsa Andersson deltog i LYKE-nätverkets träff i Vasa 14-15.3.

Naturskollärarna deltog i ett rovdjursseminarium De 5 stora 11.3.

Naturskollärarna deltog i en grundkurs i Hållbar utveckling som hölls av Ålands Natur och Miljö den 15.9.

Åsa Hägg deltog 7-8.11 i en workshop med temat marin pedagogik i Stockholm med syfte att stärka utbildningen och skapa ett nätverk inom hållbarhetsfrågor rörande

hav och vatten. Arrangörer var Havsmiljöinstitutet tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten.

2.3.9 Personal

Åsa Andersson var heltidsanställd under hela året. Linda Valve var föräldraledig till slutet av april och från mitten av september. Från och med augusti 2019 vikarierade Åsa Hägg Linda Valve på 100 %.

2.3.10 Kontor och arbetsredskap

Ålands naturskola har haft sitt kontor och lager vid Ålands landsbygdscentrum i Jomala under hela året.

Kupévärmaren i naturskolan elbil strejkade under hösten, vilket medförde att den inte kunde användas.

2.4 Åbolands naturskola

Under år 2019 träffade Åbolands naturskola 68 skolklasser och daghemsgrupper från grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. Därtill ordnade naturskolan fem (5) fortbildningstillfällen för pedagoger och tre (3) familjeutflykter. För de här grupperna arrangerade naturskolan verksamhet vid totalt 81 olika tillfällen under 70 fältdagar ute för naturskolläraren.

I verksamheten deltog 1502 barn och 293 vuxna (varav 102 elever och 8 vuxna deltog i fadderklassverksamheten och därmed tog del av flera naturskoldagar under året).

Tabell 1: Antal grupper* som deltagit i naturskolans verksamhet per kommun 2019

Kommun	vårterminen	höstterminen	totalt
Åbo	19	10	29
S:t Karins	2	5	4
Pargas	9	22	31
Kimitoön	2	2	4
Lundo		1	1
Kommuner i Satakunda	4		4
Övriga (blandgrupper, gäller fortbildningar)	1	4	5
Summa	37	44	81

*För fadderklassernas del räknas varje träff med klassen som en grupp

Tabell: Fördelning av tjänster under året

Tjänst	Antal grupper
Naturskoldagar* totalt	81
Kort naturskoldag (max 2 h)	27
Lång naturskoldag (över 2 h)	54
Naturskoldagar med fadderklasser (långa dagar)	10
Enskilda naturskoldagar för grundläggande utbildningen	48
Enskilda naturskoldagar för småbarnspedagogik och förskola	15
Fortbildning för lärare/pedagoger	5
Fritidsverksamhet (familjeutflykter)	3

*För fadderklassernas del räknas varje träff med klassen som en naturskoldag

Tabell 3: Fördelning av fältdagar för naturskolläraren under året

Månad	antal fältdagar med grupper
Januari	1
Februari	5
Mars	2

April	6
Maj	14
Juni	0
Juli	0
Augusti	5
september	15
Oktober	14
november	8
december	0
Totalt	70

2.4.1 Fadderklasser i åk 5–6

Under vårterminen 2019 deltog två (2) skolklasser och under höstterminen tre (3) skolklasser i naturskolans verksamhet som fadderklasser. Fadderklasshelheten omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår, vilket betyder att naturskolläraren arrangerade totalt tio (10) naturskoldagar för de här klasserna (4 på våren och 6 på hösten). Verksamheten riktade sig till årskurs fem och sex. Teman för de fyra naturskoldagarna var Vi i skogen, Samarbeta i väder och vind, Energispel och Vår, vatten och välmående. Sammanlagt deltog 102 elever och 8 vuxna i verksamheten under året.

2.4.2 Enskilda naturskoldagar

Under år 2019 arrangerade Åbolands naturskola enskilda naturskoldagar för 63 grupper bestående av sammanlagt 1347 barn och 164 vuxna. Naturskoldagarna utfördes ofta i skolans eller daghemmets närmiljö på gångavstånd, men flera grupper besökte även andra friluft- och naturområden däribland Runsala botaniska trädgård, miljön kring Skärgårdscentrum Korpoström, Lillholmen i Pargas och Katrinedal i Åbo. Populära teman för naturskoldagarna 2019 var Karin Korsspindels förunderliga liv och Kurre Ekorres äventyr i höstskogen. Därtill arrangerades flera av de enskilda naturskoldagarna med teman som utgick från specifika projekt och samarbetsformer:

Naturskoldagar i samarbete med Runsala naturskola

Åbolands naturskola undervisade Åbo stads svenskspråkiga skolklasser i åk 2-4 vid Runsala naturskola inom ramarna för Åbo stads upplevelsestig. Sammanlagt deltog 17 grupper med 360 elever och 33 vuxna i de här naturskoldagarna. Under vintern deltog åk 3 i naturskoldagar med temat träd, under våren åk 4 i naturskoldagar med temat småkryp på land och under hösten åk 2 i naturskoldagar med temat ugglor.

NATURLigtvis

Konceptet NATURLigtvis genomfördes i samarbete med Svenska.nu. Inom det här samarbetet fick tio (10) finska skolklasser i åk 5-6 lära sig svenska utomhus. Totalt 127 elever och 17 vuxna deltog. Naturskolläraren besökte finska skolor i både Åboland och Satakunda med det här temat.

2.4.3 Plast i havet

I samarbete med Åbo Akademi och Skärgårdscentrum Korpoström utvecklade naturskolan under år 2019 temahelheten Plast i havet. Temat anknöt till utställningen med samma namn som under sommaren 2019 visades i Skärgårdscentrum. Nio skolgrupper med totalt 311 elever och 48 vuxna deltog i naturskoldagar med plasttema som genomfördes både inomhus och utomhus vid Skärgårdscentrum Korpoström. Temat riktade sig främst till åk 1-6 men bland eleverna som deltog fanns också 48 elever i åk 7-9 samt 27 förskolelever. Grupperna som deltog fungerade som pilotgrupper för att testa den nya helheten som lever kvar i naturskolans utbud under åren framöver.

2.4.4 Fortbildning för pedagoger

Åbolands naturskola arrangerade under år 2019 fem (5) verkstäder för pedagoger i samband med olika evenemang:

- Educa-mässan (i samarbete med Schildts&Söderströms)
- konferensen Mitt i Naturen (2 verkstäder)
- Folkhälsans regionala träff för nätverket UT med lärarna
- Eftermiddagskurs för lärare på Runsala. Arrangerades av projektet Koulujemme lähivedet, som koordineras av Egentliga Finlands NTM-central

Totalt deltog 47 vuxna pedagoger i de här verkstäderna.

2.4.5 Familjeutflykter

Under år 2019 arrangerade Åbolands naturskola tre (3) familjeutflykter:

- en utflykt med vårfåglar som tema på Kimito familjedagvårdares våravslutning
- en med tema "småkrypssafari i strandvattnet" på Lillholmen i Pargas i samarbete med Pargas naturskyddsförening
- program för barn och deras föräldrar på Pargas naturskyddsförening 40-årsjubileum i Munkviken.

Sammanlagt deltog 53 barn och 74 vuxna.

2.4.6 Marknadsföring och synlighet

Åbolands naturskola bjöd in samarbetspartners, rektorer och beslutsfattare till Afterwork på naturskolvis ute i Centralparken i Pargas 26.4.2019. Ca 40 personer deltog, däribland några elever från naturskolans fadderklass vid Sunnanbergs skola. På evenemanget talade Pargas stads utbildningschef Ulrika Lundberg och informationschef Merja Haliseva-Soila från Sydvästra Finlands NTM-central. Bernt Nordman och Miika Hjorth bjöd på musik med naturen och miljön som tema. Gästerna fick prova på praktiska naturskoluppgifter som till största delen kom från Åbolands naturskola men även Ålands naturskola, Runsala naturskola och NTM-centralens projekt Koulujemme lähivedet bidrog till det praktiska programmet. Det bjöds på småttät- och drickbart som till stor del kom från lokala producenter. Pargas Kungörelser skrev den 3.5.2019 om evenemanget.

Åbolands naturskola presenterade sin verksamhet genom praktiska aktiviteter på Skärgårdens miljömässa i Pargas 7-8.6.2019.

Åbolands naturskola fortsatte att producera och dela innehåll för sina kanaler på Facebook och Instagram. Särskilt på Instagram ökade anantalet följare stort under året. Vid slutet av året hade naturskolan drygt 200 följare på Facebook och 350 på Instagram.

Den direkta marknadsföringen till skolor och daghem gjordes som e-postutskick fyra gånger under året (delvis till olika målgrupper). Temat NATURLigtvis marknadsfördes per telefon till specifika skolor.

Svenska Yle:s TV-nytt följde med på en naturskoldag med temat Barnens fågelveckla i Katrinedal den 16.5.2019. Nyhetsinslaget sändes 20.5.2019. En webbartikel från dagen publicerades på Svenska Yles sajt 26.5.2019.

2.4.7 Nätverksarbete och samarbeten

Åbolands naturskola samarbetade med Folkhälsan för att bygga upp nätverket UT med lärarna som hade sin första träff 26.9.2019. Nätverket är riktat till lärare som gärna arbetar utomhus inom grundläggande utbildningen i Åboland. Nätverket administreras av Folkhälsan i Åboland.

Samarbetet kring Plast i havet föranledde flera möten dels i Korpoström med Åbo Akademi, Skärgårdscentrum Korpoström och Skärgårdshavets Biosfärområde, och dels med Håll Skärgården Ren.

Åbolands naturskola planerade under hösten 2019 nytt samarbete för år 2020 med Multaa ja mukuloita-projektet som drivs av Sateenkaarikoto. Detta föranledde några möten, bl.a. ett nätverksmöte inom projektet i Kuppis koloniträdgård 15.8.2019.

Maturskolläraren också i slutseminariet för projektet Multaa ja mukuloita (del 1) i Runsala botaniska trädgård 21.3.2019.

Åbolands naturskolas naturskollärare deltog i Lyke-träffen i Vasa 14–15.3.2019, i Grön Flaggs 20-årsjubileum i Runsala botaniska trädgård 28.8.2019 och i Sveriges ambassads i Helsingfors bjudning på stadshuset i Björneborg i samband med Sverigedagarna 11.4.2019.

Åbolands naturskola var fortsättningsvis delaktig i NTM-centralens nätverk för miljöpedagogik, Ympäristökasvatusverkosto, även om naturskolläraren var förhindrad att delta i möten under året. Naturskolläraren höll också kontakt med Skärgårdshavets naturskola och Daphnia-föreningen under året.

2.4.8 Personal

Emilia Nordling fungerade som naturskollärare vid Åbolands naturskola år 2019 och arbetade med en arbetstid på 80 %.

Emilia Nordling fortbildade sig under året genom att delta i en kurs i första hjälpen (Röda korets första hjälp 1), i seminariet Nurturing Affinity to Nature through Outdoor Learning som arrangerades av naturcenter Haltia, SYKLI och Ulko-opet i Noux 12.6.2019 och i Valonias kurs om klimatundervisningsmaterialet Sää ja mää 4.12.2019 i Åbo.

2.4.9 Kontor och arbetsredskap

Åbolands naturskolas kontor- och förrådsutrymmen fanns under år 2019 liksom tidigare i Konstra-huset i Pargas.

I november 2019 införskaffades en eldriven paketbil av modell Nissan e-NV200 till Åbolands naturskola. Bilen importerades från Sverige med hjälp av Dennis Lehtinen från Storängens bilverkstad. Bilen förseddes med logotryck, hylla och krokar för utrustning. Hyresvärden för kontorsutrymmet installerade ett laddningsuttag för bilen på Konstra-husets innergård.

Under slutet av året införskaffades en hel del ny utrustning till Åbolands naturskola bl.a. tre I-pads med tillhörande digitala mikroskop, slaghåvar, planktonhåvar och vattenhämtare. Uppsättningarna av vadarbyxor, kikare och spritkök utökades samtidigt.

2.5 Barnens fågelvecka

År 2019 gick Natur och Miljö med i samarbetet kring Barnens fågelvecka som under många år arrangerats av BirdLife Finland och Luonto-Liitto. Det här betydde att Barnens fågelvecka för första gången arrangerades också på svenska. Arbetet med att översätta och marknadsföra evenemanget på svenska sköttes via Åbolands naturskola. Under ledning av Åbolands naturskola utarbetades också nya aktiviteter att använda med elever i fågelveckan. Barnens fågelvecka gick av stapeln 13–17.5.2019 och intresset hos skolor och daghem att delta i naturskoldagar under veckan var så stort att även någon grupp fick delta i fågeltemat veckan därpå. Sammanlagt åtta (8) grupper med totalt 136 elever och 15 vuxna deltog i Barnens fågelvecka via Åbolands naturskola.

2.6 Mitt i naturen

Natur och Miljö deltog med större insatser än tidigare i den finlandssvenska konferensen Mitt i Naturen. FSI hade budgetansvar för projektet. Verksamhetsledare Bernt Nordman medverkade i styrgruppen för projektet. Natur och Miljö hjälpte till med marknadsförning via naturskolorna.

Natur och Miljös naturskollärare drog flera verkstäder:

- Naturskollärare Ida Berg
- Julia Scheinin (Freshabit LifeIP), tema "stöttvattensnaturen". X deltagare

- Pia Bäckman, tema "ekosystemtjänster". 6 deltagare
- Emilia Nordling

2.7 Freshabit LifeIP

Natur och Miljö rf medverkar i EU Life IP-projektet Freshabit, vars övergripande målsättning är att förbättra livsmiljön för arterna i ett flertal sötvattendrag i Finland samt att göra detta naturarv mer känt för allmänheten. Vår uppgift inom projektet har varit att utveckla naturskolprogram med sötvattenstema, hålla naturskoldagar för åk 5-6 och åk 7-9, sprida materialet vidare till miljö- och naturskolor samt marknadsföra konceptet bland pedagoger runt om i landet. Inom Natur och Miljös del av det stora samarbetsprojektet Freshabit arbetade under 2019 naturskollärare Julia Scheinin (projektledare, Naturskolan Uttern) och naturskollärare Maria Svens (Kvarkens naturskola). Resten av naturskollärarna deltog i projektarbetet som en del av sitt ordinarie arbete.

Catherine Munsterhjelm valdes till vikarierande projektledare för Freshabit Life IP med början från 1.1.2020.

2.7.1 Naturskoldagar

Sammanlagt genomfördes 36 naturskoldagar (vinter och barmark) i Västra Nyland och i Österbotten. I projektområdena Karis å och Kisko å deltog 22 klasser med totalt 398 elever, och i projektområdet Esse å deltog 14 klasser med totalt 209 elever.

2.7.2 Handboken för lärare

Handboken En djupdykning i sötvatten – inspiration och material för uteundervisning färdigställdes, och under hösten fortgick ännu arbetet med att färdigställa nätbilagorna till handboken. Handboken producerades i en svenskspråkig och en finskspråkig version. Handboken utarbetades främst av projektledaren Julia Scheinin och naturskollärare Maria Svens.

2.7.3 Fortbildningsverkstäder

Tillsammans med LYKE-nätverket byggde vi upp en fortbildningsträff med sötvattenstema för LYKE-nätverksträff i Vasa i mars. Fortbildningen bestod av en projektpresentation, en gästföreläsning av Essi Keskinen från Forststyrelsens naturtjänster samt två verkstäder där deltagarna kunde bekanta sig med övningar som ingår i undervisningshelheten. I juni drog Maria och Julia en fortbildning vid en regional nätverksträff vid Esse å. Julia deltog i utomhuskonferensen Mitt i Naturen i Esbo med en verkstad. Emilia Nordling höll en verkstad vid en pedagogträff i november inom nätverket Koulujemme lähivedet i Åbo.

2.7.4 Marknadsföring & nätverkande

I januari deltog Julia och Maria i EDUCA-läramässan i en gemensam marknadsföringsmonter med bl.a. Forststyrelsen, LUKE, SYKE och WWF och marknadsförde projektets pedagogiska material. Båda naturskollärarna fortsatte sedan året med att vara i kontakt med regionens skolor för att erbjuda skolor möjligheten att delta i projektet som pilotgrupper. Julia Scheinin deltog i projektets årliga två dagar långa möte som detta år hölls i Summasaari. Där var Natur och Miljös "mini-naturskola" en punkt på programmet. Julia deltog också i Freshabit-projektet nätverksmöten inom miljöfostran och kommunikation. I november deltog Julia i nätverksträff i Linnisk pedagogik i Lidköping i Sverige och presenterade projektet där. På var sitt håll jobbade naturskollärarna också på att bygga upp sina regionala nätverk med sakkunniga inom vattenbiologi samt pedagogik. Särskilt nära kontakt hölls bl.a. med Västra Nylands Vatten och Miljö och med WWF.

2.7.5 Synlighet i media

Enligt Freshabitprojektets mediauppföljning uppmärksammades Natur och Miljös del av projektet:

- 23.4 Artikel i Vaasan ikkuna
- 2.5 Artikel i Tidningens Läraren 8/2019
- 10.5. Artikel i Västra Nyland
- 19.7. Bloggtext av Julia Scheinin på metsa.fi
- 18.4. Artikel i Tidningen Läraren 7/2019
- Nov Artikel av Maria Svens i tidningen Bladet
- Nov Artikel av Maria Svens och Julia Scheinin i webbtidningen Ympäristökasvatus Teema

2.8 Intressebevakning

Natur och Miljö var delaktig i Rundabordsnätverket, som koordineras av FEE Suomi. Bernt Nordman deltog i ett nätverksmöte och kommenterade förslag mer epost. Natur och Miljö medverkade i ställningstaganden inför riksdagsvalet och inför regeringsförhandlingarna. På hösten tog nätverket initiativ till utvecklingsprojektet Kestävä koulu – En hållbar skola, som fick ett entusiastiskt mottagande av undervisningsministern och miljöministern.

Bernt Nordman var medlen i styrgruppen för LYKE-nätverket. Styrgruppen samlades två gånger under året.

2.9 Övrigt

2.9.1 Undervisningsfilmer om Östersjönaturen

Natur och Miljö producerade år 2010 högklassiga filmer av undervattensnaturen vid den finländska kusten. En del av det här filmmaterialet kunde användas av SMHI, som producerade en serie undervisningsfilmen om Östersjön. Natur och Miljö fick en ersättning för filmrättigheterna.

2.9.2 Följ med våren för barn

Broschyren Följ med våren för barn skickades ut kostnadsfritt till daghem och skolor i Svenskfinland.

2.9.3 Miljöjournalisten

Läromedlet www.miljojournalisten.fi fanns tillgängligt, men uppdaterades inte under året.

3 Kommunikation

3.1 Finlands Natur

Finlands Natur gavs år 2019 fortsättningsvis ut dels som en tidskrift som förbundets medlemmar fått prenumerera på för det rabatterade priset 14 euro och dels som en kommersiell tidskrift som även icke-medlemmar kunnat prenumerera på. För de sistnämnda höjdes prenumerationsavgiften till 29 euro och 32 euro för en fortlöpande respektive tidsbunden prenumeration.

3.1.1 Form

Under 2019 följde tidningen det upplägg för innehåll och grafisk utformning som togs fram i början av 2018.

Fokus låg fortsättningsvis på två tematiska helheter, natur och hållbar livsstil, som vardera upptog ett antal avdelningar och artikelserier på bestämda platser i tidningen. Tidningens sidantal var 44 i samtliga fyra nummer 2019.

Visuellt var naturfotografier av god kvalitet ett dominerande inslag i tidningen.

Fakta grafik användes i fler artiklar än tidigare.

3.1.2 Innehåll

Artikelserier eller avdelningar med naturtema var bl.a. bildkollaget på det första uppslaget, Äventyret, Naturfenomenet, Hans Hästbackas naturnovell, Robert Backs artporträtt, Gör det själv (konkreta tips om att hjälpa naturen), Smultronstället och det populära korsordet Naturkrysset. Den åttadelade serien Smultronstället, som inleddes i nr 1/2018 av Finlands Natur hade, då den avslutades i nr 4/2019, gått igenom besöksvärda platser i naturen i alla delar av Svenskfinland.

Hållbar livsstil var temat i artikelserierna Hållbar vardag (miljöhänsyn med hjälp av modern teknik) och Hållbar livsstil (praktiska tips om miljöhänsyn i vardagen).

Kolumnen med Julia Degerth fokuserade även den på en hållbar livsstil.

Aktuell samhällsvetenskaplig miljöforskning i Finland var det genomgående temat för en artikelserie ("Forskning: Miljön och samhället") som gjordes med finansiering från Maj och Tor Nesslings stiftelse. I de fyra artiklarna presenterades forskning i bland annat miljösociologi, samhällsvetenskap och stadsplanering. Vetenskapsjournalisten Katja Bargum fortsatte att i kolumnform presentera intressanta nya rön inom främst naturvetenskaplig forskning.

På tidningens opinionsuppslag ingick chefredaktörens ledare, en ställningstagande skrift i kåseriform av den fiktiva medarbetaren Grävlingen och en satirteckning av Robert Back.

3.1.3 Webbpublicering

Under året publicerades 4-5 artiklar ur varje nummer på Finlands Naturs webbplats naturochmiljo.finlandsnatur.fi. Här prioriterades artiklar som länge bevarar sin aktualitet. Inlägg om dessa artiklar delades på Natur och Miljös Facebook-sida i samband med att ett nytt nummer av tidningen utkommit.

Nytt för året var att samtliga artiklar ur serien "Forskning: Miljön och samhället" översattes till finska och publicerades i den digitala nättidningen Versus. Även alla artiklar i serierna "Äventyret" och "Smultronstället" blev tillgängliga digitalt i Finlands Naturs artikelarkiv, som vid årets slut omfattade 217 artiklar som ingått i den tryckta tidningen åren 2009–2019.

Samarbetet med webbportalen retkipaikka.fi innebar att alla objekt som presenterade i Smultronstället lades ut på webbportalens karta, med en länk till den aktuella artikeln i Finlands Natur. Även en del andra platser som tidigare presenterats i olika artiklar i Finlands Natur blev utlagda på kartan med länkar till respektive artikel i Finlands Naturs digitala artikelarkiv. I slutet av året fanns 141 objekt från Finlands Natur utlagda på retkipaikka.fi:s karta.

3.1.4 Marknadsföring av tidningen, upplaga

Vid slutet av året hade tidningen 2 200 betalande prenumeranter. 84 procent av prenumeranterna var medlemmar i Natur och Miljö. I den totala upplagan ingick ytterligare 218 mottagare, bl.a. tvåspråkiga riksdagsledamöter.

Prenumerationsregistret och fakturering sköttes av kanslissekreterare Madeleine Blomqvist.

Face to face-marknadsföring av Finlands Natur utfördes vid följande evenemang:

- Mariehamns litteraturdagar 22–23.3
- Slowfood-festivalen i Fiskars 5–6.10
- Helsingfors bokmessa 24–27.10
- Bokkalaset i Ekenäs 8.11

Av dessa gav Helsingfors bokmessa knappt 10 nya prenumerationer. Marknadsföring av tidningen vid publikevenemang utfördes av chefredaktören. Madeleine Blomqvist och Birthe Weijola medverkade vid Helsingfors bokmessa.

Kommersiell marknadsföring på Facebook gjordes i maj (prenumerations som studentgåva) och i december (prenumerations som julgåva). Detta gav knappt 10 nya prenumerationer.

Under sommaren fanns gratisexemplar av Finlands Natur tillgängliga för besökare i båthamnars sommarkaféer i Lovisa och Sibbo.

3.1.5 kommersiella annonser

Kommersiella annonser från företag och organisationer fyllde 1–2 sidor i varje nummer av Finlands Natur 2019. Det var främst frågan om mindre radannonser från annonsörer som regelbundet understött tidningen under många år. Annonsvolymen var i stort sett den samma som under föregående år och budgetmålet uppnåddes knappt. Försäljningen av annonsutrymme till samtliga nummer av Finlands Natur 2019 sköttes av chefredaktören.

3.1.6 Redaktion och medarbetare

En redaktion bestående av chefredaktören Magnus Östman och verksamhetsledaren Bernt Nordman höll redaktionsmöten, i regel en gång i veckan. I de sista möten 2019 medverkade även Natur och Miljös nya kommunikator, Tuuli Solhagen. Under mötena planerades artikelinnehåll och pågående skrivarbeten, bildmaterial och layout följdes upp och nyutkomna nummer utvärderades.

Innehållet i artikelserien om aktuell samhällsvetenskaplig miljöforskning planerades i samarbete med nättidningen Versus redaktör Laura Kippola. Versus skötte översättningen av seriens artiklar till finska.

Chefredaktören stod för närmare hälften av texterna och bilderna i varje nummer. Han översatte också texterna i artikelserien Äventyret från finska till svenska.

Utomstående frilansskribenter, och i viss mån personalen vid Natur och Miljö, bidrog med övrigt text- och bildmaterial. Frilansjournalisten Marcus Floman skrev alla delar av artikelserien om aktuell samhällsvetenskaplig miljöforskning. Studerande Sofia Ståhlberg var timavlönad under sommaren för att föra över material från Finlands Naturs artiklar till retkippaikka.fi:s databas.

Samarbetet med den finlandssvenska naturfotoföreningen Biofoto Finland fortsatte. Ett tiotal av föreningens medlemmar bidrog med högklassiga naturfotografier till tidningen utan ersättning.

Chefredaktören utförde den digitala bildbehandlingen, i vissa fall med konsult hjälp från Petri Kuokka vid Aarnipaja. Chefredaktören bröt även om tidningen och levererade det tryckfärdiga materialet till tryckeriet. Tidningen trycktes vid Granos enhet i Vasa.

Finlands Naturs läsarpåse samlades för genomgång av det senaste numret av Finlands Natur tre gånger i Helsingfors och tre gånger i Vasa. I sammankomsterna deltog 1–6 tidningsläsare från Nyland respektive Österbotten under chefredaktörens ledning.

3.2 www.naturochmiljo.fi

Natur och Miljös webbsajt är ett viktigt verktyg för kommunikation om vår verksamhet. Hela personalen bidrog till att uppdatera och utveckla innehållet. Websajten är uppbyggd med verktyget Digistoff 2.0 som erbjuds av Webbhuset Ab. Under året gjordes inga betydande tekniska uppdateringar.

3.3 Sociala medier

Vi fokuserade på att öka aktiviteten på Facebook, främst på Natur och Miljös egen facebook-sida. Antalet personer som gillade sidan ökade stadigt under året, men nivån på interaktionen var ännu blygsam. Naturskolorna och Solsvarkampanjen hade egna facebook-sidor/ grupper.

Inga nya filmer publicerades på Natur och Miljös YouTube-kanal under året.

I slutet av året startade öppnade Natur och Miljö ett eget twitterkonto. Därtill deltog verksamhetsledaren i miljöpolitisk diskussion genom sitt personliga twitterkonto.

3.4 Synlighet i media

Synligheten i media var god. Enligt vår egen uppföljning av synlighet i media har Natur och Miljö nämnts i 55 st enskilda artiklar/ reportage i finlandssvensk media.

4 Tjänster till lokalföreningar

4.1 Medlemsregister

I början av året tog vi i bruk det nya medlemsregistret. Nu kan lokalföreningarnas registerombud själva hantera informationen om medlemmarna. De tvåspråkiga lokalföreningarna var missnöjda över att Natur och Miljö valde ett annat system än den finska syskonorganisationen, men registerprojektet lyckades överlag bra. Vi gjorde skriftliga avtal med lokalföreningarna gällande ansvaret för det gemensamma registersystemet. Vi ordnade också utbildningstillfällen för lokalföreningarnas registeranvändare.

4.2 Dialog med SLL

I april träffade Bernt Nordman och Monica Jansson-Olenius SLL:s organisations- och medelanskaffningschef samt kundbetjänare. Syftet var att dra upp riktlinjer för hur vi kunde samordna kommunikationen till de gemensamma lokalföreningarna.

4.3 Lokalföreningsträffar och epostlistor

Vi skapade en epostlista för personer aktiva i de österbottniska lokalföreningarna. Under året arrangerades inga lokalföreningsträffar.

5 Organisationen

5.1 Medlemskåren

5.1.1 Medlemstal

Vid årets slut var 2 262 personer medlemmar i förbundet antingen direkt eller via en lokalförening. Det innebar en minskning med 6,5 procent.

5.1.2 Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna år 2019 var de samma som år 2018, dvs:

För enskilda personer:

Medlemsavgift för enskild medlem:	26 euro
Medlemsavgift för familj med flera medlemmar:	36 euro
Medlemsavgift för ungdomar under 25 år:	16 euro

Lokalföreningarnas (**egentliga medlemmars**) medlemsavgifter till förbundet var 80 procent av medlemsintäkterna av de enskilda personerna som den egentliga medlemmen representerade inom förbundet.

För **kommunmedlemmar**:

Antal invånare	Medlemsavgift
1-4999	200 euro
5000-9999	400 euro
10000-14999	600 euro
15000-	800 euro

Styrelsen beslöt på styrelsemöte 7/2018 att medlemsavgiften för **understödjande organisationer** skall vara 150 euro.

5.2 Förbundsmöte

Förbundsmötet ordnades i Pargas och Nagu veckoslutet 27–28 april. Programmet körde igång på lördagen med en exkursion till Lenholmens naturskyddsområde. Utfärden ordnades i samarbete med Pargas naturskyddsförening och hade cirka femtio deltagare. Kaj-Ove Pettersson guidade längs naturstigen och berättade om områdets särdrag och historia. Därefter stod ett besök i fågeltornet i tur. Deltagarna avnjöt en fältlunch i strålande vårsol och Åbolands naturskola bjöd på lekfulla naturundersökningar. Som avslutning överräcktes Natur och Miljös förtjänsttecken åt Kaj-Ove Pettersson för hans långvariga arbete inom Pargas naturskyddsförening. På lördag eftermiddag ordnades en båtutfärd till Brännskär, under Charlotta Hagmans ledning. En annan grupp besökte Jan-Erik Karlssons ekologiska bondgård med kor och får i Nagu. Jan-Erik Karlsson berättade ingående om gårdens verksamhet med djurhållning och underhåll av vårdbiotoper. På kvällen hölls en festlig middag på Kirjais kursgård, där Carl-Sture Österman presenterade Pargas stads miljöarbete.

Gruppen Ohrwurm uppträdde med sånger om naturen och miljön. Ralf Wistbacka mottog Natur och Miljös förtjänsttecken för sina betydelsefulla insatser för naturvården i Österbotten.

Förbundsmötet, som var ett vanligt årsmöte, hölls på Kirjais kursgård i Nagu den 28 april. I mötet deltog 22 personer med sammanlagt 217 röster. Mötet leddes av sittande förbundsordförande Andrea Weckman.

En motion inlämnad av Ålands Natur och Miljö väckte mycket diskussion. Diskussionen gällde hur man kunde nå bättre synergier mellan förbundets olika verksamhetsområden: naturskolorna, den miljöpolitiska verksamheten och Finlands Natur. Mötet enades om ett beslut att se över naturskolornas organisationsstruktur. Efter lunchen diskuterades riktlinjer för treårsplanen 2021-2023. Styrelsens förslag om att utöka samarbetet med Finlands naturskyddsförbund kring kampanj- och projektverksamheten fick understöd. I fråga om lokalföreningstjänster önskade deltagarna mera stöd av förbundet i det konkreta natur- och miljöskyddsarbetet och en bättre plattform för intern kommunikation.

Under veckoslutet tjänade Henrik Wrede som chaufför med sin stiliga museibuss från 1970-talet. Bussen väckte mycket uppmärksamhet och bidrog liksom det soliga vårvädret till den glada stämningen under mötet.

5.3 Styrelsen

Före förbundskongressen verkade följande personer i styrelsen:

<u>Person, uppdrag</u>	<u>personlig suppleant</u>	<u>mandatperiod*</u>
Andrea Weckman, förbundsordförande		2020
Jon Lindström	Henna Björkqvist	2020
Jannika Reed	Petra Granholm	2019
Anette Bäck	Mikaela Hermans	2019
Staffan Weckman	Marianne Fred	2020
Jan-Erik Karlsson	Pia Prost	2018
Birthe Weijola	Sandra Nestorova	2019

Efter förbundskongressen verkade följande personer i styrelsen:

<u>Person, uppdrag</u>	<u>personlig suppleant</u>	<u>mandatperiod*</u>
Andrea Weckman, förbundsordförande		2020
Jon Lindström	Henna Björkqvist	2020
Jannika Reed	Jonna Kevin	2021
Ulrika Fellman	Sonja Grönholm	2022/2020
Staffan Weckman	Marianne Fred	2020
Jan-Erik Karlsson	Anna Granberg	2021
Birthe Weijola	Ralf Wistbacka	2022/2020

*förbundsmöte när mandatperioden tar slut.

Andrea Weckman och Jannika Reed medverkade i Styrelsedagarna, som arrangerades av Studieförbundet i Helsingfors.

5.3.1 Utskott

Styrelsen tillsatte under året ad hoc-utskott, som fördjupade sig i specifika frågor. Under hösten samlades ett ad hoc utskott om arbetsgivarfrågor. Processen utmynnade i ett förslag i att inrätta ett permanent arbetsutskott från början av år 2019.

5.4 Personal

5.4.1 Anställda

Sammanlagt utförde personalen knappt 13 årsverken. Anställda under året:

Åsa Andersson	naturskollärare
Anne Antman	miljövårdschef
Ida Berg	naturskollärare
Madeleine Blomqvist	kanslisekreterare
Pia Bäckman	naturskollärare
Miisa Holmström	ekonomichef
Åsa Hägg	naturskollärare (1.8-)
Sara Kåll	naturskollärare (9.9-29.11)
Amelie Malmberg	naturskollärare (1.2-30.6)
Elisa Niemi	redaktör (1.10-31.12.)
Emilia Nordling	naturskollärare
Bernt Nordman	verksamhetsledare
Monika Jansson-Olenius	kansliassistent (16.1-31.5)
Julia Scheinin	naturskollärare
Tuuli Solhagen	kommunikatör (21.10-)
Sophia Ståhlberg	praktikant (1-31.7.)
Maria Svens	naturskollärare
Linda Valve	naturskollärare (vårdledig)
Birthe Weijola	projektkoordinator (11.3-10.5.)
Magnus Östman	chefredaktör

1

Åsa Andersson fungerade som personalombud.

5.4.2 Dialog arbetsgivare/ arbetstagaren

Styrelsen tillsatte ett arbetsutskott för att skapa ett forum för dialog mellan representanter för arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsutskottet sammanträdde X gånger och behandlade bl.a. frågor om.

Arbetsutskottets sammansättning:

Birthe Weijola (ordf)

Andrea Weckman

Jannika Reed

Bernt Nordman

Ida Berg

Åsa Andersson

5.4.3 Ledning

Verksamhetsledare Bernt Nordman ledde det operativa arbetet. Han fungerade också som personalchef. Under året fanns ingen ledningsgrupp.

5.4.4 Arbetsplatshälsovård och välmående

Arbetsplatshälsovårdstjänsterna köptes av Mehiläinen (Finland) och Cityläkarna på Åland.

5.4.5 Planeringsdagar och arbetsgemenskapen

Hela personalen samlades två gånger under året för planeringsdagar och personalmöten. Personalen på centralkansliet samlades till avdelningsmöten en gång per vecka och naturskollärarna samlades till videomöten en gång per månad. På motionsdagen fick personalen pröva på elassisterade terrängcyklar i Sibbo storskog och på fortbildningsdagen gav Nina Dahl-Tallgren från Wasa Teater tips om övertygande kommunikation.

5.5 Kansli och utrustning

Natur och Miljö hyrde kontorsutrymmen av Arbetets Vänner huvudföreningen i Helsingfors. Sammanlagt finns 11 egentliga arbetspunkter på kontoret. Inga större förändringar skedde under året.

Datorer och telefoner uppgraderades enligt en långsiktplan och med hänsyn till de begränsade ekonomiska resurserna. Max Virta fungerade som datastödsperson.

5.6 Arkivet

Förbundets handlingar uppbevarades fortsättningsvis på Svenska centralarkivet.

6 Ekonomi

6.1 Beviljade understöd

6.1.1 Privata fonder och stiftelser

	Ändamål	euro
Aktiastiftelsen i Korsholm	Kvarkens naturskola	1 000
Aktiastiftelsen i Vasa	Kvarkens naturskola	700
Anna och Karl Eklunds stiftelse	verksamheten	3 000
Bergsrådet R. Erik och Bror Serlachius stiftelse	Kvarkens naturskola	35 000
Bergsrådinnan Sophie von Julins Stiftelse	Naturskolan Uttern	10 000
Föreningen Konstsamfundet	Finlands Natur	3 000
Föreningen Konstsamfundet	Åbolands naturskola	5 000
Ilmari Räsäsen säätiö	Väggkarta	2 000
Maj och Tor Nesslings stiftelse	Artikelserie Finlands Natur	3 600
Otto A. Malms stiftelse	Väggkarta	4 000
Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	Miljöfostranverksamhet	180 000
Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond	Naturskolan Uttern	2 000
Stiftelsen Pro Juventute Nostra	Naturskolan Uttern	1 000
Stiftelsen Tre smeder	Naturskolan Uttern	8 250
Svenska folkskolans vänner	verksamheten	4 000
Svenska Kulturfonden	verksamheten	45 000
Svenska litteratursällskapet	Väggkarta	20 000
Svenska Österbottens kulturfond	Kvarkens naturskola	1 000
Svensk-Österbottniska samfundet	Kvarkens naturskola	10 000
Valdemar von Frenckells stiftelse	Väggkarta	4 000
William Thurings stiftelse	Väggkarta	3 000

6.1.2 Understöd från stat, kommun och EU-bidrag

Helsingfors stad miljönämnden	Naturskolan Uttern	15 000
EU:s LIFE IP-finansiering (via Forststyrelsen)	Freshabitprojektet	33 784
Miljöministeriet, statsbidrag för miljöorganis.	verksamheten	115 000
Taike, statsbidrag för kulturtidskrifter	Finland Natur	7 000
Utbildningsstyrelsen, statsbidrag	miljöfostran	8 000
Ålands landskapsregering	Ålands naturskola	52 000

6.1.3 Medelanskaffning

Under året fick Natur och Miljö några spontana donationer. Körerna Primavera och let Us Be Frank ordnade två välgörenhetskonsserter i Borgå, från vilka en del an intäkterna donerades till Natur och Miljö.

7 Medlemsorganisationer

7.1 Understödjande medlemsorganisationer

Finlands svenska lärarförbund
Finlands svenska Marthaförbund
Finlands svenska scouter
Finlands Svenska Skolungdomsförbund
Gennarbyvikens fiskevårdsförening
Håll skärgården ren
Krogars vattenskyddsförening
Nordenskiöld-samfundet i Finland
Nylands Miljövårdsdistrikt
Svensk Ungdom
Svenska folkskolans vänner
Svenska naturvetarklubben
Åbo Nation

Totalt 13 st

7.2 Medlemskommuner

Grankulla stad
Ingå kommun
Jakobstad stad
Kimitoöns kommun
Kronoby kommun
Larsmo kommun
Lovisa stad
Raseborgs stad
Sjundeå kommun

Totalt 9 st

8 Personmedlemstal

	2015	2016	2017	2018	2019
Esbo miljöförening	46	42	40	37	38
Grankulla miljöförening	62	58	55	51	52
Hangö miljöförening	25	26	29	26	24
Helsingfors naturskyddsförening	150	143	135	131	105
Ingå-Sjundeå miljöförening	72	71	69	66	62
Jakobstadsnejdens Natur	93	82	84	81	79
Kimitoöns Natur	48	50	48	49	48
Kyrkslätt miljöförening	10	10	10	10	10
Kyrksläatts Natur och Miljö	67	60	56	52	53
Malaxnejdens naturförening	30	26	25	18	18
Oravaisnejdens naturvetarklubb	28	27	26	22	22
Pargas Naturskyddsförening	65	63	65	68	65
Raseborgs Natur	165	154	152	138	129
Sibbo Naturskyddare	123	125	118	116	106
Svartbäckbygdens Naturskyddsförening	5	5	5	5	4
Sydbottens Natur och Miljö	44	47	42	40	38
Vasa miljöförening	74	69	67	54	54
Åbonejdens Natur	87	92	82	75	70
Ålands Natur och Miljö	159	146	138	132	123
Östra Nylands fågel- och naturskyddsfören	56	55	54	56	48
Lokalföreningsanslutna totalt	1409	1351	1300	1227	1148
NoM enskilda medlemmar	1541	1425	1308	1193	1114
Ständiga medlemmar	11	11	11	10	
Totalt medlemstal	2961	2787	2619	2431	2262

I medlemstalen ovan ingår de medlemmar som har erlagt medlemsavgiften för år 2019 per den 9.1.2020.